خبر

جایزه فیلم‌کوتاه کانبرای استرالیا برای مستندساز کردستانی

جایزه بهترین فیلم مستند بخش تجربی بیست و هفتمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم‌کوتاه کانبرای استرالیا به فیلم مستند کوتاه «زلزله بدونه ریشتر» رسید.

فیلم مستند کوتاه زلزله بدونه ریشتر به کارگردانی، تصویربرداری و تهیه‌کنندگی فرید نیکخواه و محصول موسسه نیما فیلم مریوان است که در بخش تجربی بیست و هفتمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه کانبرا حضور داشت.

این فیلم مستند با موضوع محیط زیست ساخته شده‌است و داستان آن به این موضوع می‌پردازد که در جریان احداث جاده‌ای در دل طبیعت، لانه مورچه‌ها در مسیر جاده قرار می‌گیرد.

این فیلم پیش از این در هشتمین دوره جشنواره فیلم‌کوتاه لامپا روسیه، بیستمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های مستقل «نیکل» کانادا، بیست وهفتمین جشنواره بین‌المللی فیلم مستند «اکولوژی» روسیه و بیست و یکمین دوره جشنواره بین‌المللی «ویلیاماری Vilyamare» ایتالیا حضور داشت.

عوامل فیلم عبارتند از تهیه‌کننده، کارگردان و تصویربردار: فرید نیکخواه، مشاور کارگردان: زنده‌یاد رحیم ذبیحی، تدوین: توفیق امانی، صداگذار: حسین قورچیان، اصلاح رنگ: سالم صلواتی، طراح پوستر: سینا ایوبی و مجری طرح: موسسه فیلمسازی نیما فیلم مریوان.

زاویه دید

بنای تجسمی فجر برحذف مرزهاست

پریسا شاد قزوینی
هنرمند نقاش و دبیر بخش نقاشی جشنواره تجسمی فجر

پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی طبق روال هر سال در بهمن‌ماه یعنی چند هفته دیگر برگزار می‌شود. دبیرخانه جشنواره طی چند ماه گذشته مشغول انجام برنامه‌های برگزاری بوده و در این میان آثار ارسال شده توسط هنرمندان رشته‌های مختلف در سراسر کشور به دبیرخانه این رویداد، مورد ارزیابی قرار گرفته و عناوین آثار پذیرفته شده در مرحله اول اعلام شده‌اند.

این دوره از جشنواره هنرهای تجسمی فجر به‌دلیل شرایط موجود در کشور قدری دیر آغاز به کار کرد و همین باعث شد تبلیغات چندانی در زمینه برگزاری این رویداد هنری صورت نگیرد و تعداد شرکت‌کنندگان نسبت به سال‌های گذشته قدری کمتر یا از لحاظ کیفی ضعیف‌تر باشند. مثلا با وجود کم بودن تبلیغات در رشته نقاشی بیش از ۱۰۰۰ اثر در بخش‌های طوبای زرین و قله‌ها به دبیرخانه جشنواره رسید که شماری از آثار به لحاظ کیفی با ضعف‌هایی مواجه بودند.

یکی از علل این موضوع نیز به نظر من به نوع نگاه رسانه‌های بیگانه به این جشنواره برمی‌گشت. بسیاری از رسانه‌های بیگانه به‌دنبال این بودند که جشنواره هنرهای تجسمی فجر برگزار نشود و چه بسا همین اتفاق، عامل ضعف کیفی برخی آثار رسیده به دبیرخانه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر بود. درصورتی‌که جشنواره فجر یک رویداد ملی و نمایانگر هویت فرهنگی و هنری کشور است و هنرمندان باید با میل و رغبت در آن شرکت می‌کردند.

یکی از نکات مهمی که در طول چند سال اخیر و همزمان با فراگیری ویروس کرونا در کشور مورد تاکید بود این بود که ما ناگزیر به تغییر روند جشنواره بودیم. طی سه سال اخیر یکی از اتفاق‌های خوبی که در جشنواره هنرهای تجسمی فجر رخ داد، نزدیک شدن به اهداف آکادمیک هنر بود. این اتفاق، فرصت مناسبی را ایجاد می‌کند تا مخاطبان هنرهای تجسمی به‌شکلی تخصصی‌تر با این هنر مواجه شوند.

ما در جشنواره امسال با یک تغییر رویکرد پا به جشنواره گذاشتیم. معتقدیم که اکنون دنیا در زمینه رشته‌های هنری به‌صورت محدود عمل نمی‌کند و مرز میان رشته‌ها برداشته شده است. همین رویه در دستور کار ما قرار گرفت و در این جشنواره با برداشتن مرزبندی‌ها، حرکت به سمتی بود که مرزهای موجود میان رشته‌ها کمرنگ و به‌تدریج از میان برداشته شود. این ایده می‌تواند مبنایی باشد برای این‌که طی سال‌های آینده رشته‌هایی چون نقاشی، گرافیک و... نیز در جشنواره هنرهای تجسمی فجر به‌صورت مستقل مطرح نشوند، یعنی به رشته‌های هنری رویکرد سنتی نداشته باشیم، بلکه نگرش جدیدی را دنبال کنیم. ما این‌کار را شروع کردیم و معتقدیم هنر در جوامع، زمانی رشد می‌کند که با نقدهای سازنده مواجه باشد و به چالش کشیده شود.

ما معتقدیم هنرهای تجسمی مبحث پیچیده‌ای است و هرقدر آن را محدود کنیم و میان رشته‌ها مرز بگذاریم، باعث افت کیفی آثار خواهد شد. با وجود این، نگاه بسیاری از هنرمندان ما هنرمحور است و هنر نقاشی برای‌شان اصالت دارد از این روتمایلی ندارند به صورت ترکیبی کار کنند و مرزهای موجود برداشته شود. درمجموع می‌توانم بگویم که امسال حرکت مثبتی در روند برگزاری جشنواره هنرهای تجسمی فجر شکل گرفته که آن را از دوره‌های گذشته متمایز می‌کند.

«جام جم» ترویج خزنده واژگان رکیک

انیمیشن‌های کودکانه، قربا

عطیه عیار
نویسنده و مترجم

انیمیشن جدید دیزنی، «دنیای عجیب» اوایل آذر اکران شد. اما بعد از یک هفته، رکورد بدترین فروش هفته اول در آمریکای شمالی را به دست آورد. داستان ضعیف و استقبال نه چندان گسترده بینندگان باعث شد این انیمیشن برای دیزنی حدود ۱۰۰ میلیون دلار ضرر داشته باشد. از طرفی، دیزنی برای این انیمیشن از بازار چین و روسیه هم محروم شد. بازارهای کوچک‌تر مثل کشورهای مسلمان اندونزی، مالزی و غرب آسیا هم چشم‌انداز روشنی برای محصول جدید این کمپانی قدیمی ندارند.

موضوع عجیب در دنیای عجیب

دنیای عجیب دست به کار عجیبی زده: این محصول اولین انیمیشنی است که کاملا مستقیم و بدون استعاره و کنایه، همجنس‌بازی را ترویج می‌کند به نحوی که شخصیت اول آن همجنس‌باز است. با توجه به این‌که این انیمیشن قطعا بارد یا سانسور در کشورهای مسلمان روبه‌رو می‌شود، دیزنی دست پیش گرفته و اعلام کرده در کشورهای مذکور اکران نخواهد داشت. اما این اولین رویارویی کشورهای آسیایی با انیمیشن‌های حاوی مفاهیم همجنس‌بازی (لگبت) نیست.

انیمیشنی که به فارسی دوبله شد

خرداد امسال هم انیمیشن سینمایی بازلایتیر (که در نهایت بدسلیقگی به سال نوری ترجمه شده) از کمپانی معروف پیکسار در آمریکا اکران شد. برخلاف فیلمنامه ضعیف انیمیشن، اکرانی بسیاری جنجالی داشت. در این اثر یکی از شخصیت‌های فرعی، زنی همجنس‌باز بود که قبل از سفر به فضا با زن- همسر و فرزند خود خداحافظی می‌کند. بعضی از کشورهای مسلمان فقط به شرط حذف این صحنه حاضر به اکران آن شدند. البته به خاطر بسته‌بودن راه اکران‌های خارجی در ایران، این مساله برای ما چندان مطرح نبود. ممیزی صحنه‌های غیرمجاز در ایران پدیده جدیدی نیست و استودیوهای دوبله و پخش هم قرار نیست به شرکت‌های سازنده از این جهت جواب پس بدهند یا با آنها هماهنگ باشند. همین الان هم انیمیشن‌های سینمایی و سریالی زیادی در سکوهای نمایشی فیلیمو و نماوا و سایت‌های مختلف داخلی و خارجی هست که بسته به میزان نظارت بر آنها، صحنه‌ها حذف و گفت‌وگوهای خلاف عرف و شرع ما در دوبله‌شان تغییر می‌کند. در مورد انیمیشن بازلایتیر هم پیش‌فرض استودیوهای دوبله در ایران که معروف‌ترین آنها سورن، آواژه و کوالیما هستند، همین بود که حذف صحنه جنجالی آن را قابل پخش می‌کند و به پیکره اصلی داستان ضربه‌ای وارد نمی‌شود.

دوبله کامل فیلم‌های غیراخلاقی به فارسی!

اما یک نفر در این میان همه این پیش‌فرض‌ها را برهم زد. وی که مدیر یک استودیوی دوبله و صداپیشگی قدیمی است و در حال حاضر خارج از کشور زندگی و فعالیت می‌کند، در صفحه اینستاگرامی خود اعلام کرد استودیوی او این انیمیشن را کامل و بدون یک ثانیه حذفی دوبله خواهد کرد. او معتقد بود که بچه‌ها از همین کودکی باید با همه گرایش‌های جنسی آشنا شوند و ما حق نداریم آنها را از این واقعیت‌ها محروم کنیم! این شخص کسی نیست جز مهرداد رئیسی!

صداهای جدید برای دوبله ایران

هر کسی که اهل دیدن کارتون و انیمیشن باشد یا در دهه ۸۰ کودکی در خانه داشته حتما سی‌دی‌های کارتون آن دوران را یادش هست. انیمیشن‌های پرطرفدار عصر یخبندان، شرکت هیولاها، شرک و خانواده شگفت‌انگیز، چند نمونه معروف و پرطرفدار دو دهه پیش بودند. غیر از داستان‌های متفاوت و سبک انیمیشن جدید آنها، در ایران به یک دلیل دیگر محبوب بودند: دوبله حرفه‌ای و مبتکرانه. ابتدای همه این سی‌دی‌ها لوگویی قرمز با علامت g ظاهر می‌شد و گوینده می‌گفت «تقدیم به همه بچه‌های فارسی‌زبان دنیا». این صدا، صدای مهرداد رئیسی بود؛ بنیانگذار «انجمن صنفی گویندگان جوان تهران» و صاحب گروه دوبلاژ «گلوری اینترتینمنت». آن سال‌ها کارهای او و گروهش در همه شبکه‌های رسمی صدا و سیما پخش می‌شد. از نمونه کارهای این گروه می‌توان به دوبله خاطره‌انگیز تیزرهای کارتونی آقای ایمنی و دیالوگ معروف «نه حسن! خطرناکه حسن!» اشاره کرد. رئیسی از شبکه‌های تلویزیونی، رادیویی و جشنواره‌های مختلف ایرانی تقدیرنامه‌های مختلفی هم گرفته است. با بیش از ۳۰۰ عنوان انیمیشن دوبله‌شده، رئیسی رکورددار مدیریت دوبلاژ آثار پرفروش و پرمخاطب کشور بود.

عاقبت گلوری چه شد؟

برخلاف معنی واژه گلوری (باشکوه و درخشان)، آخر و عاقبت استودیو گلوری چندان باشکوه و پرافتخار نبود. هسته اولیه گروه که همگی سابقه بازیگری تئاتر، فیلم و سریال و گویندگی رادیو داشتند بین سال‌های ۸۷ تا ۸۸ از آن جدا شدند. البته خود استودیو گلوری به مدیریت رئیسی برپا ماند. اشکان صادقی و حامد عزیزی از اعضای هسته اولیه و دو دوبلور صداآشنای شبکه پویا رفتارهای ناخوشایند رئیسی را یکی از دلایل این جدایی می‌دانند. مثلا رئیسی کارهای دوبله‌شده را همزمان به موسسه قرن ۲۱، تلویزیون و بازار غیررسمی می‌فروخت. از آن سو دستمزد فروش از یک محل را به همکارانش می‌داد. یا دلیل دیگر این بود که خودش قیمت را می‌شکست تا کسی نتواند وارد بازار کار شود. تاثیر رئیسی بر قیمت دوبله به حدی رسیده بود که حتی اعضای سندیکا هم حقوق بالایی نمی‌گرفتند. دلایل دیگری مثل بدرفتاری رئیسی با همکاران، پرداخت دیر به دیر یا ندادن حق‌الزحمه و حقوق پایین هم در از هم پاشیدن هسته اولیه گلوری موثر بود. به طور کلی از نظر صادقی نگاه بیزینسی رئیسی به دوبله باعث شد هدف خوب و ابتکارات جذابش هم هدر برود. اما یک نکته مهم دیگر هم باعث دوری صداپیشه‌های هنرمند گلوری از اطراف رئیسی شد.

انجمن دوبلورهای زیرزمینی

نیمه دوم دهه ۸۰ شروع فعالیت گسترده‌تر و متنوع‌تر شبکه‌های ماهواره‌ای فارسی‌زبان بود. دیگر این شبکه‌ها محدود به شبکه‌های سیاسی کم‌هزینه، شبکه‌هایی مثل شبکه حمید شب‌خیز و pmc پخش آهنگ نبودند. شبکه gem چند سالی بود با رویکردی متفاوت، گرافیکی حرفه‌ای و برنامه‌های متنوع و فیلم‌های به‌روز به خانه‌های ایرانی راه پیدا کرده بود. شبکه فارسی‌وان هم با سریال‌های کلیشه‌شکن خود نقل محافل بود. MBC فارسی هم با فیلم‌های سینمایی زیرنویس فارسی حسابی بین همه جا باز کرده بود. در این شرایط pmc و gem در رقابت با فارسی‌وان و MBC فارسی شروع به پخش سریال‌های مختلف خارجی کردند. این حجم انبوه سریال را نمی‌شد با زیرنویس دید. مخاطب فارسی‌زبان که با فارسی‌وان دنیای متفاوتی از سریال‌ها را با دوبله‌ای هرچند ضعیف دیده بود دیگر به زبان اصلی و حتی زیرنویس فارسی راضی نبود. از طرفی دوبلورهای ساکن خارج تسلط و بیان بومی فارسی را نداشتند و دوبله‌ها برای مخاطب گوشنواز نبود. هزینه‌شان هم بالا بود. بهترین فرصت برای مهرداد رئیسی فراهم شد تا وارد گود شود. اما مشکل اینجا بود که دوبله برای این شبکه‌ها غیرقانونی محسوب می‌شد و برای رئیسی که در ایران با مجوز رسمی کار می‌کرد تخلف بزرگی بود. در این مقطع بود که با پدیده دوبلورهای زیرزمینی روبه‌رو شدیم.

انحراف آشکار

از سال ۸۷ گلوری رسما پایگاه دوبله شبکه‌های ماهواره‌ای شد. کارآموزهای آموزش‌دیده یا در حال آموزش انجمن گویندگان جوان رئیسی که هنوز اسم و رسمی به هم نزده بودند و قابل شناسایی نبودند، به واسطه رئیسی برای شبکه GEM سعید کریمیان انواع سریال‌ها را دوبله می‌کردند. کم‌کم گلوری پایگاه PMC هم شد و سریال‌های کلمبیایی که از خط قرمزهای زیادی عبور می‌کردند، پای ثابت سلیقه ایرانی شد.

درنگ

نسل جدید صداپیشگان

سال ۸۲ که رئیسی و همراهانش دوبله را شروع کردند، «انجمن گویندگان و سرپرستان گفتار فیلم» که پیشکسوت‌های دوبله ایران بودند، به فعالیت آنها اعتراض کردند. حضور یک گروه دوبلاژ خارج از سندیکا، کیفیت و انحصار آنها را به خطر انداخته بود. از سوی دیگر، آن سال‌ها موسسه‌های نمایش خانگی در کار نبود و کارهای دوبله‌شده گلوری به صورت قاچاق و غیررسمی توزیع می‌شد. این ارائه قاچاقی هم به دست خود رئیسی بود. متاسفانه از سوی ارشاد وقت هم به بهانه اعمال ممیزی در نسخه‌های توزیع‌شده، سختگیری خاصی نبود. همین امر یکی از دلایل اعتراض گروه دوبلورهای پیشکسوت و موثر در اعتصاب آنها بود. موسسه قرن ۲۱ با برگرداندن مرحوم چنگیز جلیلوند به ایران و همکاری ایشان با صداپیشگان جوان این انحصار را شکست. سال ۴۸ هم رئیسی با کمک روابط خود و حمایت مالی پدرش، ابتدا استودیوی دوبله گلوری و سپس انجمن صنفی گویندگان جوان را راه‌اندازی و ثبت کرد. حالا گلوری می‌توانست راحت‌تر از قبل فعالیت کند. موسسه‌های نمایش خانگی هم کم‌کم فعال شدند و شبکه توزیع انیمیشن‌های دوبله در مراکز فرهنگی و حتی سوپرمارکت‌ها راه افتاد.

تولد یک فرصت یا نطفه تهدید!

اشکان صادقی (صدای پدر نمو در کارتون در جست‌وجوی نمو)، محمدرضا علیمردانی (صدای شرک و سالیوان هیولای آبی شرکت هیولاها)، نیما رئیسی (صدای مانفرد ماموت عصر یخبندان) و چند نفر دیگر از سال ۸۲ همراه رئیسی بودند. از سال ۸۴ هم حامد عزیزی (صدای پاندای کونگ‌فوکار) به این جمع اضافه شد. این گونه بود که گلوری اینترتینمنت به اسمی جدی و تقریبا بی‌رقیب در حوزه دوبله انیمیشن تبدیل شد. یکی از دلایل جذابیت کار گلوری استفاده از لهجه‌های مختلف رایج در ایران بود. مثلا در کارتون «شگفت‌انگیزان» از لهجه جنوبی و شمالی استفاده شد. این نوع استفاده از لهجه‌ها که هم جدید بوده و هم توهین‌آمیز نبود، محبوب بینندگان شد. البته پیشکسوتان دوبله به همین کار رئیسی خیلی اعتراض داشتند.

سال ۹۲، روزنامه جام‌جم مصاحبه‌ای با مهرداد رئیسی انجام داد. آن روزها رئیسی و گروهش در انجمن گویندگان جوان و استودیو گلوری در اوج محبوبیت و معروفیت بودند. رئیسی در این مصاحبه از حساسیت خود و تیمش در رعایت نکات فنی، ادبی و اجتماعی صحبت کرد. به این نکته اشاره کرد که چون جامعه هدفش کودکان است، می‌کوشد ترجمه مطابق فهم بچه‌ها باشد. در مورد استفاده از لهجه‌های مختلف معتقد بود باید آنها را به نسل جدید و آینده و همچنین فارسی‌زبانان کشورهای همسایه معرفی کرد. او نگران گویش‌های رو به زوال ایران بود و دوست داشت با این کار رسالت دوبله فارسی را هم به خوبی ایفا کند. این مصاحبه در شرایطی انجام شد که گلوری برخلاف حرف‌های به ظاهر ایرانی‌دوست و خالصانه رئیسش، در عمل به یک عامل تخریب زبان و ادبیات فارسی و فرهنگ ایرانی تبدیل شده بود. اما پشت صحنه گلوری از این هم بدتر بود.

رویداد

معرفی حجاب در تانزانیا

محصولات و ملزومات حجاب و سبک زندگی اسلامی در قالب نمایشگاه «حجاب و عفاف اسلامی» در تانزانیا معرفی شد.

به مناسبت میلاد با سعادت حضرت زهرا(س) و به منظور معرفی فرهنگی اسلامی حجاب، نمایشگاه حجاب و عفاف اسلامی به همت رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در تانزانیا افتتاح شد.

همزمان، کلیپ‌هایی با موضوع حجاب که توسط تعدادی از بانوان تانزانیا تهیه شده‌است، به نمایش گذاشته شد که در آن سخنان بزرگانی همچون امام خمینی(ره) و امام خامنه‌ای(مدظله‌العالی) در اهمیت حجاب آورده شده‌است.

پیشخوان

روایت زندگی یک جانباز در «سامورایی در میدان مین»

کتاب «سامورایی در میدان مین»، زندگینامه جانباز اسماعیل زمانی، معروف به «کل اسمال» به همت واحد ادبیات پایداری انتشارات کتاب جمکران و با مشارکت کنگره ملی شهدای استان قم چاپ و روانه بازار نشر شد.

این کتاب به قلم رضا کشمیری در قالب زندگینامه نگاشته شده‌است. اسماعیل زمانی از رزمندگان لشکر ۱۷ علی‌بن‌ابی‌طالب (ع) قم، به دلیل مهارت ویژه در استفاده از تیربار و شجاعتش در عملیات والفجر ۳ و ۴ و خیبر زبانزد بوده‌است.

این کتاب از دوران کودکی و مبارزات انقلابی شروع می‌شود و با شرکت در عملیات‌های مختلف و جانبازی‌های بسیار ادامه پیدا می‌کند تا این‌که با اصابت مستقیم گلوله به سرش خانه‌نشین می‌شود. بخش دوم کتاب به جانبازی و زندگی شگفت‌انگیز و سخت او می‌پردازد. دوران جانبازی این جانباز با جراحی‌های متعدد روی سرش شروع می‌شود و با زندگی مشترک، فرزنددار شدن و تشنج‌های گاه و بیگاه و... ادامه پیدا می‌کند و هنوز هم ادامه دارد. کتاب سامورایی در میدان مین به قلم کشمیری در ۱۶۴ صفحه و به قیمت ۶۵ هزارتومان منتشر و روانه بازار نشر شده‌است.

همایش

۱۴ کشور دنیا در «بانوی مهر»

دبیر ششمین همایش بین‌المللی بانوی مهر با بیان این‌که این همایش ۲۸ دی در برج میلاد تهران برگزار می‌شود، گفت: ۲۰۰ مهمان خارجی و ۸۰۰ اندیشمند داخلی در حوزه‌های مختلف بانوان در این همایش شرکت می‌کنند.

لاله افتخاری با بیان این‌که پویایی و جوانی جمعیت، ازدواج آسان و پایدار، نقش مادران فاطمی در ترویج جوانی جمعیت و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت مهم‌ترین اهداف برگزاری این همایش بین‌المللی است، افزود: بیش از ۴۰۰۰ اثر در دو قالب پژوهشی و فرهنگی از ۲۸ استان کشور و ۱۴ کشور دنیا به دبیرخانه این همایش ارسال شده و در ۹ محور مختلف با هم رقابت خواهندکرد.

تجلیل از بانوان موفق، نامگذاری معابر اصلی به نام بانوان شهید، برگزاری نشست‌های تخصصی، ارائه مقالات و پژوهش‌های حوزه بانوان و جوانی جمعیت از مهم‌ترین برنامه‌های پیش رو در این همایش یکروزه خواهدبود.